

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Velicu.**

S u m a r u l :

Ecoul războiului în viața noastră bancară. — Coresponzența Visarion Roman - Gh. Bariștu. — Cronica asigurărilor: Asigurarea în contra daunelor. — Dela „Solidaritatea”: Legea pentru așezarea contribuțiilor directe asupra veniturilor. — Modificarea Legii Bancare. — Din străinătate: Intrebuințarea banilor. Lâna din lemn. — Bilanț: „Banca Poiana”, soc. anon., Poiana Sibiului. — Din străinătate: Stabilirea monedei și depunerile spre fructificare în Germania. Creditele garantate de Stat.

Ecoul războiului în viața noastră bancară.

Vieța bătrânului continent european este zguduită de aproape doi ani încoace de puternica avalanșă a războiului, care-l străbate dela un capăt la altul, abătându-se în ultimul timp și spre colțul sud-estic, singurul care mai rămăsese neatins de flagelul distrugerii.

Această frământare adâncă, acest sbucium puternic al națiunilor europene, n'a rămas fără repercursiuni grele în toate compartimentele vieții sociale.

În ramurile economice, consecințele războiului sunt în general neplăcute, însă cu aspecte diferite.

În industrie, blocusul și contra-blocusul economic au accentuat lipsa de materii prime, unele dintre acestea ne mai găsindu-se deloc din cauza factorilor naturali, iar altele fiind rezervate exclusiv producției pentru necesitățile armatei.

Prin întrebuințarea pe front, la concentrări, lucrări cu caracter strict militar,

etc., a forțelor umane productive, industria se resimte și de lipsa mâinei de lucru.

Iar ca urmare a acestora, producția industrială a scăzut în mod simțitor, iar activitatea comercială stagnează și ea din cauza lipsei de mărfuri.

Și ca o accentuare a acestui rău, în anul trecut a mai fost și o producție agricolă foarte slabă în toată Europa, astfel că tendința de autarhie, mărginită numai la spațiul european, trebuie să lupte și cu greutatea sporită de vitregia naturii.

Mai interesant se manifestă ecoul războiului în compartimentul bancar al vieții noastre economice.

Dintre clientela bancară, categoria cea mai sensibilă față de astfel de evenimente tulburi, o formează deponenții.

Aceștia reacționează imediat la ivirea oricărei furtuni sociale și îndată se precipită la ghișeele băncilor, pentru a-și ridica depunerile.

Astfel începuseră să se alarmeze și în primăvara anului 1939, când norii întunecați ai războiului se ridicau tot mai insistent pe cerul Europei Centrale. Cu toate acestea băncile au făcut față cu promptitudine și integral tuturor ridicărilor din depuneri, contribuind astfel la recâștigarea încrederii și liniștei.

În anul trecut, cu toate că țara noastră a avut de suferit lovituri și amputări dintre cele mai dureroase, iar anul acesta

cu toate că războiul s'a învecinat cu noi, totuși încrederea câștigată de soliditatea și prevederea conducătorilor institutelor noastre bancare, au înlăturat orice umbră de grijă în rândurile deponenților.

Ba mai mult, băncile au putut chiar să scadă dobânda acordată la depuneri, odată cu reducerea procentului de scont dela 3½% la trei la sută, de către Banca Națională a României, și totuși depunerile converg spre cassele noastre de economii, în mod destul de mulțumitor.

Poate că este aceasta și o consecință a abundenței de numerar, poate că nesiguranța timpurilor îndeamnă economiile private la asigurarea unei rezerve cât de modeste de capital lichid, fapt este, că aceste economii se canalizează în bună parte spre institutele noastre bancare, care le-au câștigat încrederea.

Dar pe lângă factorul încredere, activitatea bancară este mult influențată și de imboldul inițiativei.

Astfel în timpuri normale, liniștite, viața economică este stimulată de-o inițiativă activă în toate direcțiile. Iar în vremuri de neliniște internațională, nesiguranță în afaceri, se restrânge inițiativa în orice domeniu și se reduc operațiunile în toate compartimentele de activitate.

Lipsa de inițiativă economică se resfrânge în viața bancară prin scăderea cererilor de împrumuturi cu scop productiv, ducând astfel la o diminuare a plasamentelor. Numerarul se aglomerează la casierile institutelor noastre de credit, fără a fi solicitat și întrebuințat la mărirea producției, prin inițiative noi și folositoare.

Pentru a se ușura ieșirea din această situație economică grea, plină de lipsuri inerente timpurilor actuale de frământări între popoare, cei chemați să diriguieze treburile statului nostru, au căutat să ia măsurile necesare impuse de împrejurări.

În general premisele dela care pornesc inițiativele de dirijare de către stat a diferitelor activități economice, sunt de obicei bine intenționate.

Astfel la noi, prin înlăturarea elementului parazitarevresc din viața economică, s'a fins spre o purificare socială și o repunere a elementului românesc în drepturile lui firești. Inițiativa aceasta

a fost dintre cele mai așteptate de viața noastră economică și bine primită de marele public consumator românesc.

Dar măsurile luate de autoritățile noastre legislative și administrative, când sunt aplicate în practică, suferă întotdeauna de veșnicul neajuns al îngrădirii într'o mulțime de formalități și dispozițiuni, pe care chiar un rufinat nu le poate îndeplini decât numai cu mare greutate și dese neplăceri. Cu atât mai mult elementul românesc — care este în mare majoritate novice în activitățile economice — se poate descurca foarte anevoios din mărăcinișul formalităților impuse de lege și de mulțori avântul începutului este anihilat de piedecile întâlnite la tot pasul, din cauza multiplelor și complicatelor noastre dispozițiuni formaliste din toate domeniile.

Lipsa noastră de simț practic este neexplicabilă, cu deosebire când este vorba de punerea în aplicare a directivelor date de forurile conducătoare.

De două decenii s'a repetat fără oboseală metoda reformelor din orice ramură de activitate.

Fiecare deținător al unei părți cât de mici din puterea statului, s'a crezut dator să schimbe legile sau regulamentele anterioare și să facă altele mai bune, reușind însă aproape întotdeauna numai să mărească labirintul dispozițiunilor și formalităților de îndeplinit în fiecare domeniu.

Aceeași mentalitate defetistă a existat în ultimele două decenii și în rândul marelui public. Totul se aștepta să se îndrepte și să se refacă numai prin legi date de sus. Domnea un spirit de continuă critică față de tot ce era făcut de anteriori și o nestăpânită cerere de ceva mereu nou.

După atâtea experiențe triste, după atâtea sbucium dureros, ar fi de dorit ca cel puțin astăzi, în prefacerea adâncă și reforma radicală a vechii lumi, să înțeleagă cei chemați cari ne conduc pe calea cea nouă, că nu mulțimea formelor ne scoate din impasul inerent vremurilor actuale de greutăți și lipsuri, ci directive cât mai puțin complicate, sănătoase și ușor de urmat de către fiecare începător în oricare ramură de activitate.

Iar noi, marea massă a Românilor, să fim convinși, că bunăstarea și belșugul nu ne poate veni dela niște pețete de hârtie pe cari se scriu mereu alte legi și regulamente, ci să ne punem toată nădejdea numai în munca și strădania noastră de fiecare zi, pentru a contribui cu ceva la mărirea producției naționale.

Cuvintele de ordine, muncă, cinste, datorie, le-am auzit de atâtea ori cu toții, dar este necesar ca să le și realizăm.

LEON BĂLAȘIU

Corespondența Visarion Roman - Gh. Barițiu.

(Urmare.)

16.

Mult On. Domnule!

Prin rezultatele dela Mercurea cred, că partida lui Șaguna e acum bătută total, că vom avea pace de dansă fiindcă nu se va mai mișca curând.

M. a mers zilele acestea la Șag., acesta i-a eșit înainte, la îmbrățișat și sărutat zicându-i: „Tu ești clar virul cel bun, care totdeauna știe să întoneze la timp, adevăratele sentimente naționale. Vezi asta dori am și eu de mult, așa trebuia de mult să facem ca să nu mai rătăcim“. Auzi drăcie! Stenograful nostru fu din întâmplare un teolog greco-răsăritean; zilele acestea l-am provocat să ne descrie lucrările sale și să mi le de spre lucrare mai departe. Mi-a zis că l-a chemat Excelența sa și i-a poruncit, ca tot ce e stenografiat să ducă la dânsul după ce va decopia, ca să le citească. Ați văzut obrăsnicia?

Uitasem să vă scriu, că M. v'a fost scuzat în conferință pentru că n'ați putut veni, a scuzat tot atunci și pe Șaguna, adică ca pe doi prieteni buni la un loc. 1)

Comesul a dat ordin secret pe la unele jurisdicțiuni săsești, ca să vegheze toți pașii inteligenței române și îndată ce vor afla pe cineva chemându-i pe alegători dela participare să-l prindă și să-l tragă în cercetare judecătorească.

Al D-voastră

(F. D.)

Stimator
Visarion Roman.

1) Aluzie la raporturile incordate dintre Șaguna și Barițiu.

17.

Mult On. D=le!

Dela 8 Martie încoace v'am scris de două ori, odată v'am trimis protocolul conferinței din Mercurea și eri v'am trimis o altă corespondență. In ambele epistole v'am scris multe; sper că le-ați primit.

Nou nimica.

(Nesemnăt)

17. Martie 1869.

18.

Mult Onor. D=le!

Am primit cu mulțumită scrisoarea D-voastră din 17 c. Machinările în contra Comitetului nostru le credem, știu însă și aceia că efectul cel salutar al conferinței nu se mai poate acum nimici prin nimica, asemenea cred că nici vaza și influența lui Pașa din Sibiu¹⁾ nu se va mai stabili până vom trăi noi ast rând de oameni. Măcel. îndată după conferință a scris iarăși lui Vodă²⁾ din Cluj, că comitetul vine a se privi cu toate comitetele cluburilor constituționale din țară și i-a trimis și copia protocolului conferinței noastre. Hosszu când s'a dus din Mercurea a mers pe la Cluj a vorbit acolo cu P. și apoi i-a scris lui M. că de vorbia cu P. înainte de conferință ar fi fost și mai mult pentru „activitate“. „De aceea P. era tare infuriat pentru înființarea comitetului și numai după ce i-a spus Hosszu, că nu este reinființarea comitetului permanent dela 48, s'a mai liniștit“. Bologa este tare îngrijat pentru pensune și i-e frică că o va pierde pentru că face parte din comitet, însă Măcel. își ține curajul. La întâia ședință a comitetului nostru vrem a face întrebuintare din operatul de petițiune ce ni l-ați trimis; așa dară, dacă nu vom fi dizolvați până atunci, eu vă rog și acum repet ca să veniți. Uitasem să vă spun, că voiam, ca protocolu conferinței să fie scris în alt ton și să reprezinte mai detaliat cele petrecute în acea adunare memorabilă. Inșă n'am avut ce face cu amplexii noștri, a trebuit să se șteargă totul și să se contragă în niște puncte nevinovate cum le-ați văzut. Dar de una nu e rău, și apoi având stenografiile, vom putea să tipărim o broșură despre tot decursul. Ați văzut că „Telegraful“ începe să publice stenografiile noastre luindu-le înainte de noi prin porunca dela bietul claric. Măcelariu se puse îndată și scrise reacțiunii o înfruntare groasă făcându-o să înceteze cu publicarea și provocându-o să publice acea înfruntare. Scrisoarea n'a publicat-o, iar din stenografie aduce acum numai vorbiri d'ale celor 4.³⁾

1) O poreclă a lui Șaguna.

2) Altă poreclă pentru Pechi.

3) Cei 4 cari au votat pentru activitate: Dr. Iosif Hossu, I. Poruțiu, N. Cristea și Bardoși.

Corespondențele lui „Századunk“ a încetat cu totul trebuie că nu le umblă moale la București. Condamnarea lui Romanu ¹⁾ la închisoare este un lucru trist și ar trebui ca să-l folosim în interesul cauzei naționale. S'ar putea face oarecari demonstrațiuni și ar trebui deschisă o colectă pentru el. Se înțelege, că din partea comitetului nostru nu se poate face niciun pas în cauza asta, s'ar putea însă din alte părți. Adresele de condoleanță și contribuiri voluntare de bani sunt lucruri nevinovate și ertate. Dacă nu cumva tot lucru este o manevră de al infrica, pentru că sentința s'a adus în absența lui după ce a dovedit imposibilitatea de a se infățișa. El va fi recurs și poate încă să se mai iee lucrul din nou. Când aș ști că oamenii noștri nu vor face nimica pentru el și prin el pentru cauza comună, atunci aș fi de părere să urmeze rectorului dela „Politic“, mai vârtos ca pedeapsa asta va aduce cu sine și pierderea postului său.

Al D-voastră

Stimator
Visarion Roman.

24/3 1869.

19.

Mult Stimate Domnule!

Ați fost proroc. Comitetul nostru s'a dizolvat prin o hârtie a lui Vodă către M. în care se face provocare la un ordin din Pesta. Ce e de făcut acum? Măine plecăm cu Măcelariu la Cluj în trebile băncii și d'acolo mai departe în direcțiunea ce era s'o călătorească eu dăunăzi, adică la Gherla, Dej, Năsăud. Că ce ochi vor face Ungurii la asta călătorie de geschäft se poate ști.

M. voește în Cluj să aibă o audiență, după cum spună dânsul memorabilă, dacă va fi primit și dacă nu va fi dat afară... Una știa că D. D. amplotiași nu mai pot da acum înapoi, și e bine așa. Aveam vorbe ca după reîntoarcere să venim la Brașov tot în trebile băncii și că cu ceva ocaziune să chibzuim asupra memorandumului. Măc. a cerut ca în tot locul eu să fiu cu el în călătoriile sale pentru bancă, neiertându-l pozițiunea de-a săvârși singur toate ale băncii.

Dar statul săsesc se pune în lucrare și vom fi cari vom adscrie lucrul concluziilor dela Mercurea.

De pe drum vă voi scrie: pentru acum vă trimit deodată două corespondențe.

Al D-voastră

(F. D.)

Stimator
Visarion Roman.

¹⁾ Profesorul Alex. Romanu, directorul Federațiunii (1826—1897) condamnat la un an închisoare pentru art. „Porunciamentul dela Blaj“.

20.

M. O. Domnule!

Dela Cluj v'am trimis o scrisoare; cred că ați primit-o. Hârtia dată lui Pechi de către M. de care vă amintii în acea scrisoare, mi s'a împărțit, este bună și peste tot M. e credincios, sincer și corect în cauza noastră. Trebile stau bine. Sunt încântat de purtarea poporului nostru, de pe aici, în tot locul exemple de rezoluțiune și de martiriu; acum c'o dovadă mai mult că la noi nu sunt partide politice, că cu inteligența și poporul nostru se poate încă duce în îndeplinire mari lucruri și tot ce ne mai lipsește, sunt oameni de inițiativă și o bună disciplină. Sper că în viitor nici acestea nu ne vor lipsi în acel grad ca în trecut.

Bohățiel ¹⁾ trecu ieri pe aici la Cluj, se spune că a căzut în disgrația superiorilor săi pentru că n'a putut să realizeze voia regimului la Năsăud și că ar fi amenințat chiar și oficiul său. Un prea bun efect acesta al purtării Românilor.

Conferința dela Mercurea fu de nespuse folos pentru cauza noastră și întâlnirea noastră la Brașov în iarna trecută a contribuit foarte mult, dacă nu tot, la realizarea acelei conferințe.

Măne dimineață plecăm la Dej, unde vom petrece două zile, mergând apoi la Năsăud.

Știu, că azi a mai fost la Dej o conferință frumoasă națională.

Primiți sincerile mele salutări.

devotat
Visarion Roman

Gherla, 5 Aprilie 1869.

21.

M. O. Domnule!

Măine plecăm de aici la Bistrița și poimăine vom fi la Năsăud, unde vom petrece vreo patru zile. În 3 ale curente v'am expediat din Cluj o scrisoare și alaltăieri v'am trimis alta dela Gherla; sper că le-ați primit pe amândouă. V'am spus că Poruțiu fu însărcinat cu traducerea pentru Vodă a articolului din „Românul“ despre conferința din Mercurea. Auziți acum o măgărie din cele mai cornurate. Știți cum a tradus el pasagiul „Transilvania fara da se“?

Depart de-ași putea închipui că „fara da se“ este italienește, el a luat-o drept contracțiune românească, și a crezut că a bună seamă s'a lăsat ceva afară din vina tipografului și contracțiunea nu e întreagă. Înțeleptul a aflat curând și că ce s'a lăsat afară

¹⁾ Al. Bohățiel, căpitan suprem al districtului Năsăud (1816—1897).

și a completat contractiunea așa „Transilvania fără de a se anexa la România nu poate fi fericită“.

Am rugat pe dl Măcelariu de a scris lui Poruțiu din Gherla, ca să meargă să-și ceară traducerea îndărăt și să nu se prostitue pe sine. Că ce a făcut vom vedea când ne vom întoarce. În tot locul suntem primiți cu multă bucurie și facem pentru banca Transilvania negoate) prea frumoase. Sper că la Năsăud să aflui, precum v'am rugat o scrisoare dela D-voastră.

Al D-voastră

Stimator
Visarion Roman

Dej, 7 Aprilie 1869.

22.

M. O. Domnule!

Ne-am întors la Sibiu din 16 ale curente. Umblarăm în pace pe tot locul, fără ferești sparte și fără de nicio patimă rea.

Ce cugeți ce să facem cu materialul cel frumos al conferinței dela Mercurea? În speranța că se va putea aduna măcar odată Comitetul să decidă între altele și aceasta, noi n'am făcut încă din acel material nicio întrebuintare, cu toate că este păcat a se lăsa nefolosit; apoi memorandumul să se facă cu orice preț din partea prezidiului dacă nu există comitet. Cred că acum mai curând ne vom regăsi la Brașov în cauza băncii și atunci se va face înțelegerea definitivă în privința aceluia memorandum și a protocolului stenografic. N-ar trebui lăsat timpul să treacă, ca să nu-și piardă lucrul valoarea. Călătoria noastră la Brașov poate să urmeze încă în săptămâna aceasta. Pe drum ne-am întâlnit și cu Rațiu și el rămâne strâns pe lângă păreriile sale spuse cu ocaziunea conferinței, pe care mi se pare vi le-am comunicat eu.

Văzui din „Românul“ că ați primit scrisori de ale din Cluj, sper că ați primit și pe cele trimise din Gherla, Dej, Năsăud (două). Celelalte la întâlnire.

Al D-voastră

Stimator
Visarion Roman

Sibiu, 19 Aprilie 1869.

(Va urma).

Cronica Asigurărilor.

Asigurarea în contra daunelor Urcarea prețurilor la materiale și necesitatea reevaluării obiectelor asigurate în contra incendiului.

Industria asigurărilor în România a ajuns la o dezvoltare frumoasă, mai ales în anii din urmă. Întreprinderile de asigurare, în general, prezintă o formă superioară de organizare economică și pătrund mai

1) Afaceri.

mult la popoarele cu o cultură înaintată. În Germania, Italia, Anglia și Franța, comerțul de asigurare formează una dintre cele mai însemnate ramuri economice. Statisticile cari se publică an de an, ne dovedesc aceasta. Am putea reproduce o sumedenie de date, cu rezultatele acestor întreprinderi, însă renunțăm deocâmdată la ele, scopul acestor rânduri prezentând o actualitate mult mai mare pentru asigurații din țară.

Ideia de asigurare la noi, în ciuda dezvoltării întreprinderilor de asigurare indigene, ca și a marelui număr de societăți din străinătate, care de ani de zile cultivă acest comerț pe teritoriul românesc, nu-i destul de popularizată. Ultimele bilanțuri publicate indică, de altfel, un real progres în câștigarea de teren nou. Totuși, raportând procentul — firește foarte scăzut — al asigurațiilor din țara noastră, la considerabilul procent din Germania, observăm necesitatea popularizării ideii de asigurare și importanța asigurărilor de economia națională a țării.

Deși, industria asigurărilor datează în România din a doua jumătate a secolului trecut, nu ne putem mândri totuși, cu o literatură economică de specialitate. Din acest motiv, în situațiile schimbate, asigurații trebuiesc lămurii asupra consecințelor în cazuri de daune.

În acest scop, încercăm o lămurire privind interesul asiguraților în contra incendiului, în situația de azi schimbată prin urcarea exagerată a prețurilor materialelor de tot felul.

Asigurațiile în contra daunelor de incendiu se fac obișnuit pe mai mulți ani de zile. În timpuri normale, cu prețuri staționare, obiectele asigurate nu au nevoie de reevaluări și nu implică schimbări în valorile asigurate. Aceste valori, cuprinse în contractul de asigurare, cât timp corespund realității, pun pe asigurat la adăpostul surprizelor neplăcute, în eventualitatea unei daune.

În momentul când prețul materialelor se dublează sau chiar triplează, se impune urcarea valorilor asigurate la prețul zilei, astfel ca asigurarea să corespundă realității. Despăgubirile se fac numai după dauna materială suferită de asigurat ca o consecință directă a sinistrului. Condițiunile generale de asigurare ale societăților, cari sunt conforme cu legea asigurărilor, prevăd, că, asigurarea nu poate fi sursă de câștig pentru asigurat, — prin urmare asiguratorul răspunde numai pentru daunele provenite nemijlocit din incendiu și trăsnet și nici de cum pentru astfel de depreciere de valoare, care provin din reconstruirea din nou a obiectului sau din alte cauze. De aceea asiguratorul luând în considerare sumele asigurate va desdauna numai valoarea ce au avut-o obiectele în ziua daunei. Un exemplu: un edificiu asigurat pentru suma de Lei 10 milioane și distrus complet de incendiu, la stabilirea daunei de către experții societății de asigurare de o parte și ai asiguratului de alta,

se constată că în ziua datinei edificiul valora numai 5 milioane, și reconstruirea lui se poate face cu suma aceasta. Desigur că asiguratul va primi drept despăgubire suma de Lei 5 milioane, dauna materială suferită, dar nu 10 milioane, valoarea asigurată, nereală, poate locmai cu scopul unui câștig. Legea asigurărilor, apără și interesele asigurătorilor curmând poftele de îmbogățire ale unor indivizi, prin mijlocul asigurării.

Să vedem acum, ce se întâmplă în cazuri de daună când valoarea obiectelor asigurate este mai mare decât suma asigurată. Bănuim că majoritatea asigurărilor în contra incendiului, la noi în țară, se găsesc astăzi, după urcarea prețurilor la materiale, în situația aceasta. Reproducem articolul 76 din Legea asigurărilor, care precizează: „Dacă asigurarea acoperă numai o parte din valoarea lucrului asigurat, asiguratul suferă o parte proporțională din daună și cheltuielile de împiedecarea sau micșorarea daunei“. Și pentru a vedea, în această privință, prevederile unui contract de asigurare, reproducem paragraful 14 din Condițiunile generale de asigurare ale Societății „Prima Ardeleană“ din Sibiu: „Dacă valoarea obiectelor asigurate este mai mare ca suma asigurată, în caz de totală distrugere a obiectelor, societatea plătește ca despăgubire numai suma asigurată, în caz de nimicire parțială a obiectelor, despăgubirea se face în proporția dintre suma asigurată și valoarea obiectelor asigurate. Având în vedere, că în oferta de asigurare însuși asiguratul, își stabilește valoarea, pentru prisosul neasigurat este propriul său asigurător. De ex. dacă obiectul daunat a fost asigurat la suma de 400 Lei, iar valoarea lui după evaluarea daunei ar face 800 Lei, în cazul că obiectul e numai de jumătate alterat, partida va primi numai jumătate din suma asigurată (200 Lei) considerându-se pentru partea neasigurată ca propriul său asigurător“.

Observăm cât de clar este redat conținutul legii, în contractul de asigurare, în scopul ca asiguratul să ia cunoștință de el și să se conformeze. S'ar părea că asigurătorul în cazurile de subevaluări, conform legii fiind obligat la o desdaunare în proporția stabilită între valoarea obiectului la data daunei și a sumei asigurate, caută să se sustragă dela o desdaunare reală. Părerea aceasta, ca și acuzațiile care se aduc uneori societăților de asigurare, nu-s de loc întemeiate, iar condițiunile reproduse din contractele de asigurare ale societății „Prima Ardeleană“ sunt elocvente. Ele explică în mod detaliat legea și o ilustrează cu un exemplu simplu, convingător și real.

Din cele de mai sus reeșe necesitatea reevaluării obiectelor asigurate și asigurarea lor la valorile corăspunzătoare prețurilor extrem de urcate de azi. Interesul asiguraților, în situația schimbată de acum,

impune această operațiune, care-i scutește de surprize neplăcute și însemnate pierderi materiale, în urma unor daune ce ar putea suferi, ca o consecință directă a sinistrului său trăznetului.

ION D. PITU.

Dela „Solidaritatea“.

Legea pentru așezarea contribuțiilor directe asupra veniturilor.

Dintre multele legi cu caracter fiscal publicate în Monitorul Oficial din 1 Aprilie 1941, cea mai importantă este fără îndoială Legea Contribuțiilor Directe.

Importanța ei se relevă în special prin faptul că a contopit toate impozitele directe în cote unice.

Se știe că Legea Contribuțiilor Directe în vigoare până la 1 Aprilie 1941, prevede pe lângă cotele de impozit partea Statului, numeroase cote adiționale în beneficiul autorităților locale: Județe, Comune, alte instituțiuni publice: Camere de Comerț, Camere de Agricultură, Camere de Muncă pentru Fondul Apărării Naționale, Fondul Drumurilor, etc., etc.

Marele merit al legiuitorului fiscal dela 1 Aprilie 1941 este că a contopit toate aceste cote diferite, în cote unice prevăzute de noua lege pentru fiecare impozit în parte.

Prin această unificare s'a produs pe de o parte o simplificare a contabilității fiscale și pe de altă parte se dă contribuabilului posibilitatea de a cunoaște precis sarcinile ce le are față de Stat.

În cele ce urmează vom publica principalele dispozițiuni din noua lege a contribuțiilor directe, dându-Vă lămuririle necesare acolo unde credem că vor fi necesare.

Impozitul pe veniturile proprietăților agricole.

Cota unificată pe veniturile proprietăților agricole este de 28% (art. 3).

Cota unificată pe veniturile proprietăților clădite este fixată la 32% (art. 13).

Sunt asimilate clădirilor:

a) terenurile virane din raza orașelor, precum și cele din comunele suburbane și din marginea orașelor, care prin parcelare sau alte măsuri edilitare, sunt destinate construcțiunilor.

Pentru acestea impozitul de 32% se sporește cu 5%.

b) terenurile necultivate, afectate întreprinderilor comerciale sau industriale ca: șantiere, depozite, locuri de petrecere sau pentru publicitate comercială sau industrială.

c) instalațiunile pe bacuri și orice alte proprietăți imobiliare care nu prezintă caracterul de proprietăți agricole sau asimilate acestora pe cale de lege.

Venitul se stabilește pe baza valorii locative a imobilului.

Pentru clădiri și instalațiuni imobiliare se scade însă 20% drept cheltuieli de gestiune, asigurări contra riscurilor, întreținere și amortizare.

Această scădere de 20% se poate însă urca până la 35%, dacă proprietarul care închiriază imobilul furnizează chiriașului și energia calorică, electrică, apă sau alte avantagii.

Pentru terenurile virane, venitul se stabilește după prețul mijlociu de vânzare al acestor terenuri, la care se socotește o dobândă de 5%.

În conformitate cu dispozițiunile Decretului-Lege Nr. 881, publicat în Monitorul Oficial Nr. 78 din 1 Aprilie 1941, veniturile proprietăților clădite se raportează fără nicio majorare.

Pe exercițiul 1941/1942 nu se fac deci evaluări noi, decât în cazul când venitul unui imobil prin noi contracte de închiriere ar fi sporit cu peste 25%, în acest caz proprietarul va trebui să facă declarațiuni în termen de 30 zile dela majorarea veniturii.

O importantă modificare a adus noua lege în sensul că toate scutiile și reducerile de impozite pe veniturile proprietăților clădite încetează cu data de 1 Aprilie 1941. Noua lege neadmițând decât scutiile și reducerile prevăzute de art. 17.

Sunt scutite în mod permanent:

a) Imobilele publice sau ale așezămintelor de utilitate publică, neproducătoare de venit și afectate serviciilor publice sau scopului acestor așezăminte.

b) Clădirile parohiale ale cultelor religioase întreținute sau subvenționate de Stat, care nu produc nici un venit și care s'au bucurat până în prezent de asemenea scutiri. În scutire intră și clădirile parohiale ale cultelor religioase subvenționate de Stat și care de asemenea nu produc nici un venit.

c) Sub condițiunea reciprocității, clădirile aparținând Legațiilor și Consulatelor străine și ocupate de ele.

d) Clădirile rurale ce servesc de locuință agricultorilor și care nu au mai mult de 3 camere locuibile de fiecare familie, precum și toate clădirile necesare exploatării agricole a terenurilor.

e) Clădirile urbane situate la periferiile orașelor care nu au mai mult de 2 camere locuibile, sală și bucătărie și cari nu sunt producătoare de venituri prin închirieri sau prin altă întrebuințare și care servesc pentru locuința proprietarilor: muncitori manuali, mici meseriași fără ateliere sau mici salariați publici sau particulari. Închirierea de paturi sau a unei singure camere nu împiedecă scutirea.

Impozitul pe proprietățile clădite se va plăti redus:

a) Pentru clădirile noi de tip popular, construite pentru locuință, fie de proprietari, fie de societăți de locuințe ieftine, recunoscute ca atare prin legi speciale, fie în conformitate cu Legea pentru organizarea Casei construcțiilor, al căror număr de încăperi și suprafața clădită nu trec de cele prevăzute de art. 3, alin. 1 din Legea pentru organizarea Casei construcțiilor din 30 Martie 1939. Pentru aceste clădiri impozitul va fi redus cu 75% timp de 5 ani, socotiți cu începere din prima zi a luni următoare datei când au devenit locuibile.

b) Pentru clădirile noi de tip economic, construite pentru locuință, de societăți de locuințe ieftine recunoscute ca atare prin legi speciale sau pe baza și în conformitate cu Legea pentru organizarea casei construcțiilor din 30 Martie 1939, al căror număr de încăperi și suprafața clădită nu trec de cele prevăzute de art. 3, alin. 3 din Legea menționată mai sus. Pentru aceste clădiri impozitul va fi redus cu 50% timp de 3 ani socotiți cu începere din prima zi a luni următoare celei în care au devenit locuibile.

c) Pentru terenurile din raza comunelor urbane, aparținând societăților comunale de locuințe ieftine, impozitul va fi redus cu 50% pe timp de 5 ani dela cumpărarea lor.

Proprietățile clădite prevăzute sub lit. a), b), c) și cari s'au bucurat de scutiri totale sau parțiale de impozit până la data noiei legi, se vor bucura de reducerile de mai sus cu începere din Aprilie 1941 numai în măsură și în condițiunile prevăzute sub lit. a), b) și c) și numai pe restul de timp din perioadele de reducere respective.

Când termenul de scutire sau reducere a expirat, proprietarii sunt datori ca în termen de 30 zile dela încetarea condițiunilor pentru scutire sau reducere să facă declarațiune de impunere.

(Va urma).

Dela „Solidaritatea“.

Modificarea Legii Bancare.

În Monitorul Oficial Nr. 90 din 15 Aprilie 1941 s'a publicat Decretul-Lege pentru modificarea și completarea unor articole din Legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă din 8 Mai 1934, cu modificările ei ulterioare.

Reproducem în întregime textul decretului:

Art. 1. — Dispozițiunile legii pentru organizarea comerțului de bancă din 8 Mai 1934, cu modificările ei ulterioare, se modifică și completează, după cum urmează:

1. La art. 25, alineatul 5, se înlocuește cu următorul text:

Cel puțin unul din acești censori va fi contabil expert sau autorizat. La societățile bancare cu sediul în comunele nereședințe, contabilul expert sau autorizat poate fi înlocuit printr'un contabil stagiar.

2. Articolul 49, se înlocuește cu următorul text:

Bugetul Consiliului Superior Bancar va fi acoperit în afară de alte venituri, prin cotizațiunile băncilor funcționând în România și prin taxele speciale pentru autorizări.

Cotizațiunile nu vor putea fi mai mari de 0,25 la mie din capitalul social, subscris pentru băncile mici și de 0,50 la mie din capitalul social, subscris pentru băncile mijlocii și mari.

Aceste cotizațiuni vor fi plătite în patru rate trimestriale la începutul fiecărui trimestru.

Cotizațiunile se vor vărsa la Consiliul superior bancar, iar în caz de neachitare la termen, se vor putea încasa prin percepția din localitate sau prin organele speciale ale Consiliului superior bancar.

Taxele pentru cereri de autorizări de înființare a unei societăți bancare, nu vor putea depăși 1 la mie din capitalul social subscris.

Taxele pentru cererea de autorizări de fuziuni, modificări de statute, înființări de sucursale și de exercitare a operațiunilor speciale, nu vor putea depăși lei 0,10 la mie din capitalul social subscris pentru băncile mici și lei 0,20 la mie din capitalul subscris pentru băncile mijlocii și mari.

Cuantumul acestor cotizațiuni și taxe va fi stabilit de Consiliul superior bancar.

Taxele speciale vor constitui împreună cu veniturile rezultate din publicațiuni, un fond special ce se va administra și întrebuința de Consiliul superior bancar.

Ministerul de Finanțe va înscrie în fiecare an, în bugetul său, o subvenție pentru a acoperi în parte, cheltuielile Consiliului superior bancar.

Bugetul Consiliului superior bancar va fi întocmit de Consiliu și prezentat spre aprobare Ministerului de Finanțe.

Executarea acestui buget va fi supusă controlului Inaltei Curți de Conturi.

Art. II. — Aplicarea dispozițiilor art. 38, punctele 3 și 4 din legea menționată la art. 1 din prezentul decret-lege, se amână până la 1 Ianuarie 1943.

Art. III. — Termenul prevăzut de art. 62, alineatul 4 din legea amintită la art. 1 din prezentul decret-lege, se prelungește până la 1 Ianuarie 1942.

În urma acestor noi dispozițiuni, atragem atențiunea băncilor noastre în special asupra conținutului art. 62, alin. 4, din Legea Bancară și le recomandăm

ca până la 1 Ianuarie 1942 să-și stabilească prin statute cifra capitalului lor real, în cazul că statutele nu ar fi conforme cu această dispoziție legală sau dacă între timp nu s'au conformat încă acestei dispozițiuni.

Din străinătate.

Intrebuințarea banilor

Statul este suprema forță în lume și în țară. *Iar banii sunt obligați a face serviciul financiar pentru schimbul stabil al valorilor.*

Deci Statul oprește răsturnarea valorilor. Statul interzice servitorilor subalterni să inverseze rolurile. Și nu se permite banilor, ca să se transforme în mod direct și nemijlocit în *forță de cumpărare.*

Căci forța de cumpărare a banilor, mai mare sau mică, se reglementează și se dirijează de către Stat.

Spre a face din bani instrumente docile și serviable spre binele colectivității naționale, Statul procedează cu următoarele funcțiuni organice:

a) șurubul impozitelor în ambele direcțiuni, și de strângere și de lărgire;

b) raționarea mărfurilor;

c) controlul prețurilor.

Aceste trei mecanisme sunt coordonate într'un *sistem de control al prețurilor în scopul stabilității nominale a banilor ca unitate monetară națională stabilă și ca bază solidă în circulația plășilor internaționale.*

Există un control sever al prețurilor. Dar banii se găsesc sub cel mai înăspriț control al stabilității nominale.

(Vezi „*Combativitatea de războiu a banilor*“ de Dr. I. Brech în revista „Das Reich“, Nr. 30 din 15 Decembrie 1940.)

Combativitatea economiei naționale mobilizate

Economia națională a Germaniei în războiul din 1914/18 a eșuat din cauza măsurilor improvizate, din cauza birocratizării economiei naționale, precum și din cauza insuficienței aprovizionării.

De aceea noul Reich a pregătit încă din timp de pace mobilizarea întregii economii naționale, după cum a explicat Prof. Dr. Hunke, președintele Consiliului Economiei Naționale, la Congresul dela Viena din 21 Martie a. c., al Muncii și Economiei Industriale.

A explicat D-sa, că o *economie națională mobilizată* nu însemnează numai pregătirea economică a armatei pentru războiu, ci este așezarea întregii economii pe punctul de vedere al *siguranței poporului.*

Economia națională mobilizată este principiul de politică economică pentru pace și războiu.

Aceasta cuprinde trei probleme mari și anume :

1. *Ordinea de preferință a nevoilor economice*, succesiunea acelor fiind : a) armamentul și echipamentul armatei ; b) exportul și c) consumul intern.

2. *Deplasarea centrului de gravitațiune al economiei naționale în spațiul Statului.*

3. *Pregătirea economiei naționale pentru cazul operațiunilor de războiu.*

În mod retrospectiv se poate constata chiar de pe acum, că mobilizarea economiei naționale germane a reușit. Nevoile au fost satisfăcute în ordinea lor de preferință. Cea mai bună armată a fost echipată cu cel mai bun armament și echipament. Exportul a făcut față tuturor comenziilor, iar consumul intern este asigurat.

Noua economie națională de pace a Germaniei va avea centrul de gravitațiune tot în spațiul Statului propriu și resp. în Europa continentală.

(Vezi „*Völkischer Beobachter*“, Nr. 82 din 23 Martie 1941.)

Lâna din lemn.

Plantele sunt construite din celuloză. Dar numai plantele din bumbac produc celuloza curată cu fibre de lungime suficientă.

La celelalte plante materia celulară trebuie liberată de impurități, ca *lignina* și altele.

De aceea așchile de lemn se spală cu leșie în cazane și se fierb sub presiune până ce părțile lem-

noase se extrag toate prin leșie și rămâne celuloza ca un cir sau terciu.

Urmează apoi niște procedee de curățire, de purificare a celulozei.

Prin presiune între suluri se scoate apa din breiul celulozei, care se transformă în table de pastă (fetu). Se sortează aceste table după calitate, iar calitățile superioare trec în *fabrica de lână celulară*.

Fibrele de celulare sunt prea scurte pentru tors. Fabrica le transformă în fibre de lungime după plac, lichefiând materia celulară și redându-i apoi iarăși forma solidă.

Materia celulară tratată cu leșie de natron se transformă în celuloză alcalină.

Se frământă cu carborant de sulf (Schwefel Rohlenstoff), se disolvă din nou în leșie și se obține *viscoza*, o masă lichidă fibroasă, care ajunge prin conducte în *baia de tors*.

Numai spălături, rezorvorii și țevărie peste țevărie.

Cu o rapiditate admirabilă *viscoza* se transformă în fibre și se înfășură pe suluri.

Se mai curăță de impuritățile chimice, se mai albește, se mai vopsește și se obțin peste 200 calități de fire ca lâna, ca bumbacul, ca mătasea, etc.

În sfârșit o adevărată revoluție în materia primă a industriei textile.

— Vezi „*Lâna din lemn*“ de Hans Otto Wesemann în revista „*Das Reich*“, Nr. 4 din 26 Februarie 1941.

V. VLAICU.

„BANCA POIANA“, soc. anon., Poiana-Sibiului.

Inscrisă în Registrul Bancar Nr. 35 din 15 Noembrie 1940.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai „BĂNCII POIANA“, societate anonimă, Poiana-Sibiului, sunt invitați la

1 (prima) adunare generală ordinară,

pe ziua de 11 Mai 1941, ora 4 p. m., în localul băncii cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării;
2. Raportul Consiliului de administrație și al Consiliului de cenzori;
3. Aprobarea bilanșului și contului de profit și pierdere pe anii 1939 și 1940;
4. Descărcarea Consiliului de administrație și a Consiliului de cenzori;
5. Distribuția beneficiului net;
6. Fixarea jetoanelor de prezență pentru membrii Consiliului de administrație și cenzori;
7. Modificarea următoarelor articole din statut : 7, 18, 32, 36, 42, 43, 45, 49, 50, 51, 52, 53, 55 și 59;
8. Închiderea adunării generale.

Pentru cazul că adunarea generală nu se ține din cauza numărului insuficient de acționari și capital se convoacă o altă adunare generală ordinară pe ziua de 18 Mai 1941, ora 4 p. m., în același local cu aceeași ordine de zi.

Poiana-Sibiului, la 13 Aprilie 1941.

Consiliul de administrație.

„BANCA POIANA“, societate pe acții,

Activ.	Bilanț încheiat la			
	Lei		b.	
Casa :				
a) Numerar efectiv		911.783,73		
b) Disponibil la B. N. R.		707—		912.490,73
Disponibil la bănci :				
a) În țară				74.500—
Portofoliu de titluri :				
I. Titluri românești :				
1. Cu venit fix :				
a) Efecte publice v. n.	153.000—	In portofoliu v. r.	Gajate v. r.	153.000—
b) Efecte publice v. n.		153.000—		
2. Cu venit variabil :				
a) Acțiuni cotate la bursă v. n.	2.000—	2.000—		2.000—
b) Acțiuni necotate la bursă v. n.	62.660—	62.660—		62.660—
Total v. n.	217.660—	217.660—		217.660—
Portofoliu de scont :				
I. Plătibil în țară				507.437—
Debitori :				
1. Din țară :				
a) Debitori garanțați cu garanții diverse				350.000—
Creanțe în conversiune conform legii din 7 IV. 1934 (cota rămasă) :				
a) În portofoliu				12.449.005—
Imobile				5.400—
Mobilier				12—
				14.516.504,73

Debit.	Conturi			
	Lei		b.	
Cauțiuni statutare				135.000—
Debit.				
Cheltuieli de administrație :				
a) Salarii		238.800—		
b) Marce de prezență		14.735—		
c) Diverse spese administrative		158.836—		
d) Chirie		35.000—		447.371—
Impozite și taxe				85.269—
Dobânzi plătite :				
a) La depuneri		127.511,50		
b) La reescont		27.295—		154.806,50
Beneficiul net				200.587,50
				888.034—

Poiana-Sibiului, la

C O N S I L I U L D E

Președinte, ss. Dr. Dumitru Bogdan.

Verificat și găsit în conformitate cu codul de comerț și

Poiana-Sibiului, la

C O N S I L I U L

Președinte, ss. Ion Simion.

Poiana-Sibiului, Jud. Sibiu.

31 Decembrie 1940.

				Pasiv.	
				Lei	b.
<i>Capital</i>				4.500	000'—
<i>Fonduri de rezervă :</i>					
a) Rezervă statutară				1.500	000'—
<i>Fond de amortisment</i>				750	000'—
<i>Depuneri spre fructificare :</i>					
I. Din țară :					
1. La purtător sau nominative, dar plătibile la purtător				La vedere.	Pe termen.
Cu livrete de economii nominative, dar plătibile la purtător				110.000'—	110.000'—
2. Depuneri vechi :					
a) Reduse sau eşalonate (prin angaj.)				7.334 487 —	7 334 487'—
<i>Dividende neridicate</i>					57.220.50
<i>Conturi diverse creditoare</i>					64.209.73
<i>Beneficiul net</i>					200.587.50
				14 516.504	73

de ordine :

				Credit.	
				Lei	b.
<i>Deponenți de cauțiuni statutare</i>				135	000'—

și Pierdere.

				Credit.	
				Lei	b.
<i>Dobânzi incasate :</i>					
a) Dela portofoliul de scont și dela debitori				875	864'—
<i>Venitul portofoliului de titluri :</i>					
Din cupoane exigibile				4.320	—
<i>Beneficii diverse</i>				7.850	—
				888.034	—

31 Decembrie 1940.

ADMINISTRAȚIE :

ss. Nicolae Prodan.

ss. Dumitru Stoian

legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

14 Aprilie 1941.

DE CENSORI :

ss. Ion Șufană.

ss. Dumitru Bozdog.

Din străinătate.

Stabilitatea monetară și depunerile spre fructificare în Germania.

Economii depuse la „*Berliner Sparkasse*“ erau 641 milioane mărci la 30 Octombrie 1937.

În anul următor au atins cifra de 745 milioane mărci.

Războiul din Polonia și apoi cel din Vestul Europei n'au redus depunerile, ci doar au moderat ritmul creșterii acestora.

În Ianuarie 1940 depunerile au trecut — la „*Berliner Sparkasse*“ — peste 800 milioane mărci cu un ritm ascendent de cca. 25 milioane pe lună.

Scriitorul întreabă: De ce economisesc oamenii?

Natural că motivele sunt foarte variate, precum:

1. Trebuie puși la adăpost banii de prisos, fără să te gândești la întrebuițarea lor din viitor;

2. Unii oameni au scopuri precise de realizat cu ajutorul banilor depuși, precum studii, înzestrare, cumpărături diverse, clădiri.

3. Fiind imposibil să cumperi astăzi ce ai vrea și ce ar fi nevoie, de ex. mobile, case etc. iar banii trebuiesc păstrați pe mai târziu.

Motivele sunt mai multe, dar faptul este unul singur și anume, că *depunerea economiilor este o chestiune de încredere.*

Omul vrea să fie sigur, că banul pe care-l depune astăzi, are și mâine, când îl va ridica, aceeași valoare, aceeași forță de cumpărare.

La sporirea depunerilor mai ajută și educația și propaganda. *Berliner Sparkasse* dăruiește fiecărui nou-născut berlinez un livret de economii cu 3 mărci. În anul 1939 din astfel de 58.450 livrete-cadouri de naștere, s'au făcut 29.000 conturi de depuneri noi.

Se pun în circulație *timbre de economii* în 761 școli berlineze.

Dar la depunerile de economii nu contează dobânda de $2\frac{1}{2}\%$.

Omul nu economisește în Berlin, de dragul dobânzilor.

Contează doar avantajul, că depunătorul poate primi dela *Berliner Sparkasse* un credit de 3 ori mai mare ca livretul. Și mulți depunători primesc credite pentru construcții de case, când și-au adunat în livret 25% din suma necesară.

(Vezi „*Das Reich*“ din 27 Oct. 1940).

Creditele garantate de Stat.

Când institutele de credit dau împrumuturi ele se folosesc de economii deponenților.

De aceea sunt obligate să ia precauțiunile cele mai mari posibile pentru siguranța replătirii. Numai cât anumite compartimente sau ramuri ale economiei naționale nu oferă garanții suficiente. În asemenea cazuri, institutele de credit iau apărarea intereselor deponenților și — spre a nu pierde încrederea acestora — refuză cererile de împrumuturi.

Deci dară, dacă e vorba de nevoi neapărate ale economiei naționale, nu mai rămâne decât ca însuși Statul să intervină cu propriile sale credite.

Dar soluția împrumuturilor acordate în mod ne mijlocit de Stat este destul de *circumstanțioasă și indezirabilă*, căci cine ar fi să facă atunci examinarea cererilor și a debitorilor și cine ar urmări dobânzile și termenele de scadență? Deoparte Statul nu dispune de un asemenea aparat, iar de altă parte s'ar paraliza aparatul existent al institutelor de credit.

Din aceste dificultăți în Germania s'a găsit cu timpul ieșirea în direcția *creditului garantat de Stat.*

În cazul acesta întreg serviciul și aparatul de împrumutare rămâne în mâinile institutelor locale de credit, iar *Statul intervine în anumite cazuri date, ca girant* acolo și atunci, când lipsesc garanțiile necesare și suficiente, precum este cazul la finanțarea micilor clădiri de locuințe.

În cazul acesta se știe, că institutele de credite reale au nevoie și de o a doua garanție ipotecară.

În acțiunile întreprinse de minister pentru construcția de mici locuințe pe seama coloniștilor, s'au dat până acum din partea Reich-ului garanții ipotecare de rangul al doilea pentru 550.000 locuințe în valoare de 950 milioane RM.

Prin noua Lege din 20 Decembrie 1940 s'a limitat garanția Statului pentru creditele de finanțare ale noului plan de construcții, până la plafonul de un miliard 225 milioane RM.

(Vezi Articolul „*Un mijloc auxiliar de finanțare: Creditul garantat de Stat*“ în Rev. „*Das Reich*“, Nr. 9 din 2 Martie 1941).

V. VLAICU.